

Det gode layout

At layoute avisen vil sige at placere historierne og billederne på avisens sider. For at kunne lave et godt layout, bliver klassen nødt til at træffe nogle beslutninger om avisens design. Der er nemlig forskel på "layout" og "design".

Avisens design kan man kalde et sæt "spilleregler", som man bliver enige om at følge, når man layouter avisen.

Klassen bestemmer selv, hvor mange regler, der skal være, og hvor strengt, de skal følges. Men jo mere I holder jer til reglerne, desto mere gennemført og professionel kommer jeres avis til at se ud.

Hvis klassen aldrig har prøvet at lave avis før, vil vi råde jer til at begynde med at layoute nogle prøvesider "på fri hånd", altså uden stramme regler – så I kan afprøve nogle forskellige muligheder, inden I aftaler, hvilke regler der skal gælde for jeres endelige avis.

Reglerne kan fx handle om:

Typografi

Det er en god idé at vælge nogle bestemte skrifttyper, som klassen bliver enige om at bruge igennem hele avisen.

"Brødteksten" – altså selve historierne – skal sættes med en skrift og i en størrelse, der gør den nem at læse. "Rubrikkerne", som overskrifterne kaldes, kan have mange forskellige størrelser, men det kan anbefales, at klassen holder sig til 1-3 forskellige skrifttyper – eventuelt med nogle regler for, hvornår man skal bruge den ene skrifttype og hvornår den anden. Også avisens øvrige teksttyper, som fx billedtekster, skal have en bestemt typografi.

Hvis klassen derimod bare bruger løs af alle de forskellige skrifttyper, der ligger på computeren (eller tegner bogstaverne selv), vil avisen komme til at virke mere uprofessionel og "barnlig".

Skoleavisen

side 3

Rotter i kantine

Equat. To etuercidunt doloris aute mod mod modipisi incipit ent nullaor aut iustrud elismol obortie tate molessed mod tat alis dolutatetum velessequil iureet nullumm olortie tet, susto eugait amcommod tionullan volortin ent num zzzit nullupat. Em veliquatem ip et praesecte ex ent nim adiametum et, con endigna acin venisit vullum in vel eugue conulputat, quatie dolorerat augue magnit iriuisi duiptum zzzriustrud emmy nullaor inci ea con ulputpat. Ut am, vel ent iurerosto digna facidunt ad magnissequis adit am dunt il ulla facing enibh eui blandit incilit auguero consed magna feugiat, commodit wisi.

Si. Et wis nullummod ex ex estrud et volor secte duis do commy niam, quat landit accumsandit, quamet, venibh eum ip ex ent lore faci te eugue

estrud eu feuguerate eu feugiate doloborerit loreet, vercidunt vel ut at. Ut ing eugait prat, veliquissi. Et non hent lore deliquat. Duisi. Is nim velit augait aliquat irilla adit velit aliquis aute diamcommolor irillupat laor ing ex er alis exer iriure magnit eugiam accum eliquamet, cor susto dignibh etuer suscipis nullaore magnisim inim zzzit nismolor am, quip eugiam nulpute etue dolent veri iure vel dolorer auguerate ming exer alit prat el ut la feugait euis amconsed dolore vero od magna consed exeros ex eleniscipis alis ea feussim zzzit dignit il in henibh eugait etue corem del iniam alit adit et praestrud tat. Equate te diat. Nim quam eros dio odolestis ad ex essendio odolore mimim dip exerit wis nonsed eu facilit labor sustis et am, venis augue dolorer aessit incidunt

dionsequat. Ut nullum quat. Met atum ipsuscidunt lupat. Duisimol orperit dolor sismod lissecte dolor sequit dio consed tee commodit loreet veriuscilit ulla at. Duipti ipit ut vullupat am, quat. Ut labor senisis molobor sumpsand ipsustrud do eu feummol obortie mimim zzzriure feu feuguer ciduismodion velestrud tem nummy nonsecte commolobore faci bla adiamet nosto ex eugue mimit ad dolorer aut irilis dolenhil etum quaticili nim dolosed dolobor tismodo lesequis non esequat. Ut del do con hent aliquat nulla facinilit ut wissequ isisis augueros non ero consed ea autat prat, quis acil irilit doloring euissed eu feu feugue consequat, core tat, volesequis del dolesto conulpat atin hent loborper at nostrud et, conulputat prat la feuguro ero dit augue magna autueros dolutat, quismod euissim

Unge vikarer

Equat. To etuercidunt doloris aute mod mod modipisi incipit ent nullaor aut iustrud elismol obortie tate molessed mod tat alis dolutatetum velessequil iureet nullumm olortie tet, susto eugait amcommod tionullan volortin ent num zzzit nullupat. Em veliquatem ip et praesecte ex ent nim adiametum et, con endigna acin venisit vullum in vel eugue conulputat, quatie dolorerat augue magnit iriuisi duiptum zzzriustrud emmy nullaor inci ea con ulputpat. Ut am, vel ent iurerosto digna facidunt ad magnissequis adit am dunt il ulla facing enibh eui blandit incilit auguero consed magna feugiat, commodit wisi.

Si. Et wis nullummod ex ex estrud et volor secte duis do commy niam, quat landit accumsandit, quamet, venibh eum ip ex ent lore faci te eugue

magnit iriuisi duiptum zzzriustrud emmy nullaor inci ea con ulputpat. Ut am, vel ent iurerosto digna facidunt ad magnissequis adit am dunt il ulla facing enibh eui blandit incilit auguero consed magna feugiat, commodit wisi.

Si. Et wis nullummod ex ex estrud et volor secte duis do commy niam, quat landit accumsandit, quamet, venibh eum ip ex ent lore faci te eugue

FLERE FÅR HØJE KARAKTERER

Equat. To etuercidunt doloris aute mod mod modipisi incipit ent nullaor aut iustrud elismol obortie tate molessed mod tat alis dolutatetum velessequil iureet nullumm olortie tet, susto eugait amcommod tionullan volortin ent num zzzit nullupat. Em veliquatem ip et praesecte ex ent nim adiametum et, con endigna acin venisit vullum in vel eugue conulputat, quatie dolorerat augue magnit iriuisi duiptum zzzriustrud emmy nullaor inci ea con ulputpat. Ut am, vel ent iurerosto digna facidunt ad magnissequis adit am dunt il ulla facing enibh eui blandit incilit auguero consed magna feugiat, commodit wisi.

Si. Et wis nullummod ex ex estrud et volor secte duis do commy niam, quat landit accumsandit, quamet, venibh eum ip ex ent lore faci te eugue estrud eu feuguerate eu feugiate doloborerit loreet, vercidunt vel ut at. Ut ing eugait prat, veliquissi. Et non hent lore deliquat. Duisi. Is nim velit augait aliquat iril-

LEKTIEHJÆLP

Equat. To etuercidunt doloris aute mod mod modipisi incipit ent nullaor aut iustrud elismol obortie tate molessed mod tat alis dolutatetum velessequil iureet nullumm olortie tet, susto eugait amcommod tionullan volortin ent num zzzit nullupat. Em veliquatem ip et praesecte ex ent nim adiametum et, con endigna acin venisit vullum in vel eugue conulputat, quatie dolorerat augue magnit iriuisi duiptum zzzriustrud emmy nullaor inci ea con ulputpat. Ut am, vel ent iurerosto digna facidunt ad magnissequis adit am dunt il ulla facing enibh eui blandit incilit auguero consed magna feugiat, commodit wisi.

Si. Et wis nullummod ex ex estrud et volor secte duis do commy niam, quat landit accumsandit, quamet, venibh eum ip ex ent lore faci te eugue

estrud eu feuguerate eu feugiate doloborerit loreet, vercidunt vel ut at. Ut ing eugait prat, veliquissi. Et non hent lore deliquat. Duisi. Is nim velit augait aliquat irilla adit velit aliquis aute diamcommolor irillupat laor ing ex er alis exer iriure magnit eugiam accum eliquamet, cor susto dignibh etuer suscipis nullaore magnisim inim zzzit nismolor am, quip eugiam nulpute etue dolent veri iure vel dolorer auguerate ming exer alit prat el ut la feugait euis amconsed dolore vero od magna consed exeros ex eleniscipis alis ea feussim zzzit dignit il in henibh eugait etue corem del iniam alit adit et praestrud tat. Equate te diat. Nim quam eros dio odolestis ad ex essendio odolore mimim dip exerit wis nonsed eu facilit labor sustis et am, venis augue dolorer aessit incidunt

Det gode layout

Farver

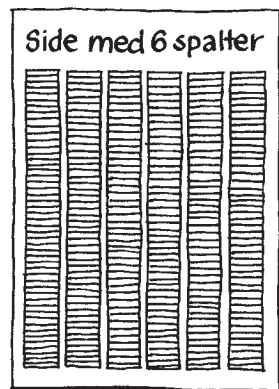
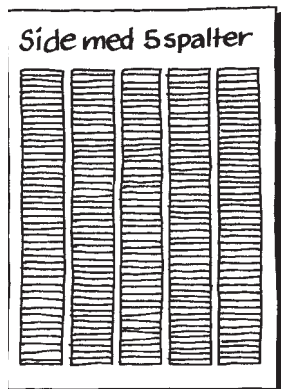
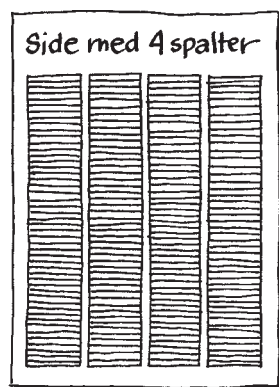
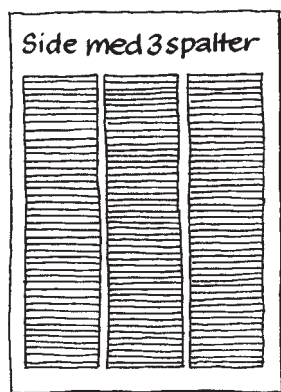
Det samme gælder avisens brug af farver. Hvis du og klassen kikker på "rigtige" aviser, vil I se, at hver enkelt avis har nogle bestemte farver, som er med til at give den sit særlige udseende, forskelligt fra alle de andre. Politiken bruger rød, MetroXpress grøn osv.

Klassen bør derfor begrænse brugen af farver – og måske vælge én eller nogle få farver, som skal kendetegne jeres avis. Disse farver kan fx bruges til bladhoved, skilte, streger, rammer og andre grafiske elementer.

Spaltebredde

En avisside deles op i et antal lodrette "søjler", som historierne retter sig ind efter. De kaldes spalter. For eksempel er den side, du læser lige nu, delt op i 2 spalter. En avisside i A3-format bør deles op i mindst 3 og højst 6 spalter.

For det meste svarer spaltebredden til længden af en linie brødtekst. Derfor er der en sammenhæng mellem spaltebredden og brødtekstens størrelse. Jo større brødtekst, desto bredere (og færre) spalter.

Redaktionel stil

Hvis du og eleverne studerer "rigtige" aviser, vil I se at der er stor forskel på deres udseende. Nogle er farverige, har mange og store billeder, korte tekster og store rubrikker – som regel sat med en fed skrift uden "fødder".

Alt dette får dem til at se mere underholdende ud. Andre aviser har længere tekster og færre billeder og farver, og rubrikkerne er mindre og måske sat med en skrift der har "fødder". Det får dem til at se mere seriøse ud. Hvilken stil avisen vælger, afhænger først og fremmest af dens målgruppe – altså hvem avisen bliver lavet for.

Det gode layout

Blokombrydning

En regel som alle danske aviser følger, og som vi også vil råde jer til at overholde, er reglen om blokombrydning.

Reglen lyder ganske enkelt: Alt, hvad der hører med til en historie, skal kunne rummes inden for det samme rektangel (den samme "blok").

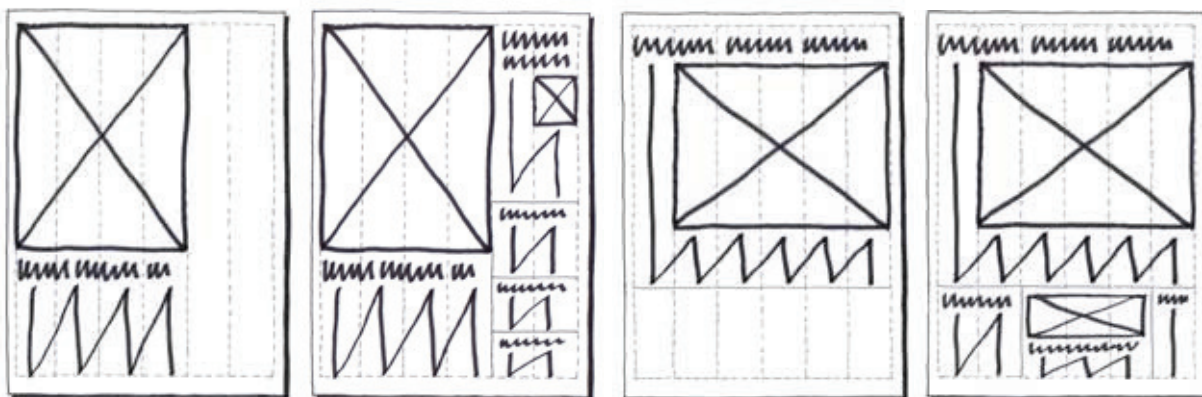
På den måde gør man det nemt for sine læsere at skelne den ene historie fra den anden – noget der ellers godt kan blive lidt vanskeligt, hvis en avisside indeholder mange forskellige tekster og billeder.

Måske undrer du dig over udtrykket "ombrydning"?

Det er et gammelt ord for layout, som stammer fra den gang typografer satte avisens tekst op med blytyper. Det kan være lidt af et puslespil at få layoutet til at gå op og få hver eneste historie med tekst, billede og rubrik mm. til at holde sig inden for blokkens grænser; men øvelse gør mester, og når klassen har prøvet det nogle gange, vil I se hvor meget mere overskuelige avisens sider bliver, hvis I overholder reglen om blokombrydning.

Avislayoutet til højre følger reglen om blokombrydning, og derfor bliver siden meget nemmere at overskue end den til venstre.

To eksempler på skitser. I det ene layout er det bærende billede i højformat, i det andet er billedet i tværfomat.

Først bestemmer I hvor meget plads, I vil give den vigtigste historie på siden, og tegner en skitse af, hvordan I vil layoute den. De mindre vigtige historier må ikke få lov til at ødelægge "tophistorien".

Lav skitse

Et godt hjælpemiddel til at gøre en avisside overskuelig er en skitse. Det vil sige en hurtig tegning af siden, hvor I ikke går i detaljer med, hvad der står i rubrikkerne eller præcis, hvordan billederne skal se ud, men tegner det hele som firkanter i forskellige størrelser og former.

Med skitsen kan I hurtigt danne jer et overblik over, hvor meget der skal med, og hvordan historierne skal anbringes i forhold til hinanden. På skitsen skal avissiden være meget mindre, end den er i virkeligheden. Hvis avisen er i A3-format, vil vi råde jer til at tegne skitser, hvor siderne er højst 21 cm høje og 15 cm brede – gerne endnu mindre. Men husk at forholdet mellem højde og bredde skal være det samme som på de rigtige sider!

Hvis I begynder med at lave en skitse, der viser en blank side opdelt i spalter, kan I kopiere denne og bruge den som udgangspunkt, når I skal tegne skitser af de enkelte sider.

Det gode layout

Prioritering af stoffet

Med blokbrydning bliver det også lettere for jer at prioritere avisens stof.

Det er ikke alt der står i avisen, der er lige vigtigt, og ikke alle historier der er lige gode. Det samme gælder billederne.

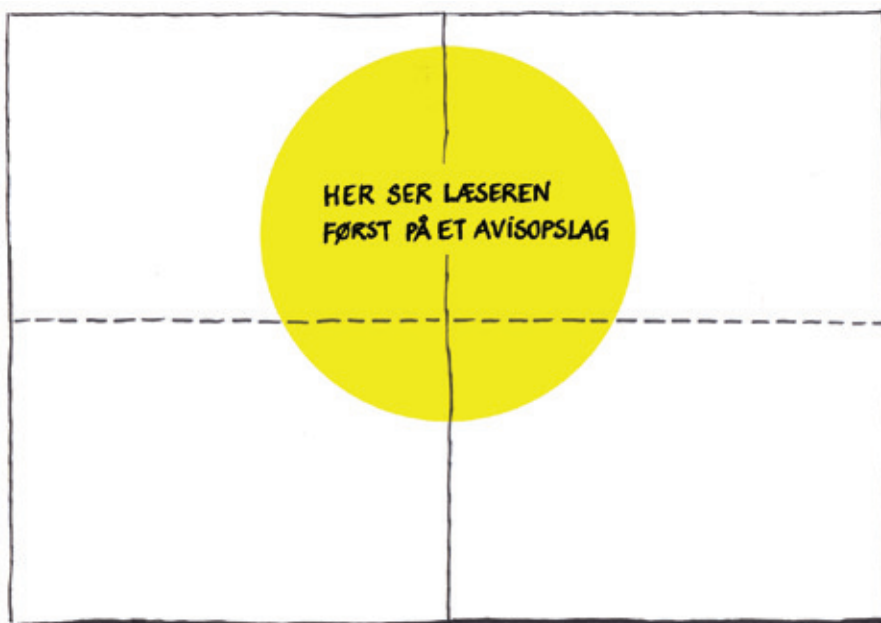
At "prioritere" er det samme som at vælge ud, hvad I synes det er vigtigst at jeres læsere får øje på. Disse historier og billeder kan I gøre mere iøjnefaldende – dels ved at gøre dem større end de andre, dels ved at anbringe dem på de steder, hvor der er størst chance for, at de bliver set.

Det er nemlig ikke alt i avisen, der bliver læst af alle. Mange læsere bladrer hurtigt igennem avisen og læser kun det, der fanger deres interesse.

En lang tekst vil selvfølgelig altid fylde mere end en kort. Men også en kortere tekst kan handle om noget vigtigt eller være godt skrevet.

Hvis I vil gøre den mere synlig, kan I fx give den en stor rubrik og/eller måske et stort billede (i øvrigt fortæller et billede jo også en historie, og gode billeder skal behandles med lige så stor omhu som gode tekster).

Det har ligeledes betydning, hvor historien står på siden. Læseren ser først de historier der ligger ind mod opslaget midte, altså der hvor venstre og højre side mødes – og historier der står på sidens øverste halvdel vil blive set før dem der står længere nede.

Hvis klassen vil gøre det endnu mere tydeligt for avisens læsere, hvilke ting der hører sammen, kan I bruge streger og rammer. En ramme rundt om en historie kan også bruges til at signalere at det er en særlig slags historie, fx en personlig kommentar til noget eller en "sjov" historie.